

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „ Foia Diecezană ”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „ TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	240 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.	
Pe jumătate de an	120 „			
Pe un pătrar de an	60 „			
Un număr	5 Lei.			
Pentru străinătate pe un an	300 Lei.			

O pioasă aniversare.

— 25 ani dela moartea episcopului Nicolae Popea —

Caierul vieții, bogate în fapte, a blândului și învățatului episcop Nicolae Popea era pe sfârșite...

Istoricul scaun episcopesc a Caransebeșului se cutremură în toate încheieturile sale. Năzuințele celor, cari îl râvneau, nu puteau fi potolite... Și ministru al cultelor era contele Adalbert Apponyi, iar mitropolit Ioan Mețianu.

Sugrumătorul conștiinței naționale a unui neam, umilit veacuri dearându-l dar nebiruit, își înfrățise atacurile pentru cucerirea minunatei cetăți a autonomiei bisericii răsăritene cu vechea rivalitate, ce mocnia în sufletul mitropolitului, față de cel mai tipic reprezentant al tradiției șaguniene, academicianul Nicolae Popea. Eruditul director al Institutului teologic din Caransebeș, protosincelul Dr. Iosif Olariu, care râvnia mitra episcopului Popea, era prea credul ca să poată vedea clar țesătura planurilor ascunse ale mitropolitului. Luptele fratricide, înscenate de mitropolit și secretarul său Nicolae Zigre, ce izbucneau tot mai vijelios în însăși cetatea periclitată, acopereau misterios aceste planuri, din mijlocul cărora se ridica arhimandritul Augustin Hamsea, înrudit deaproape cu mitropolitul. „Te rog ca înomis să participi la ședința de Luni a Consistorului mitropolitan — scrie Ion M. Roșiu lui Ion Budințianu — căci mi-a venit știrea că mitropolitul vrea ca să facă un „Kaiserschnitt” în dieceza Caransebeșului, și anume voește ca să trimită pe Arhim. Hamsea ca administrator episcopesc, ca așa acesta să-și poată forma partidă în dieceză, ca să fie ales apoi episcop. Față de acest atentat trebuie luată poziție hotărâtoare, ca el să nu se poată face...”

Că îngrijorarea fruntașului dela Biserica-Albă era întemeiată o dovedește rescriptul lui

Apponyi Nr. 6539 din 20 Iunie 1908 de următorul cuprins“... Rog pe Excelența Voastră să convoace de urgență sinodul episcopesc și să hotărască în cauza *substituirii episcopului de Caransebeș* sau să dispună convocarea sinodului eparhial concernent, care să aleagă pe substitutul aceluși episcop, înaintând bineînțeles spre aprobare actul electoral, urmând ca cel ales să obțină confirmarea prea înaltă a Majestății Sale Regelui“... Din adresa mitropolitului Ioan Mețianu Nr. 193 M. din 26 Iunie 1908 reiese „că s'a prezentat împreună cu fratele nostru episcop dela Arad dlui ministru cu rugarea ca să fie cu toată considerarea la autonomia noastră bisericească, în cauzele din Caransebeș”. Concluzia: „dacă voiu satisface recercării ministeriale atunci cred că nu s'ar vătămă autonomia, căci s'ar alege prin eparhie un vicar arhieru. Dacă din contră eu nu aş satisface recercării ministeriale, la propunerea ministerului Majestatea Sa ar dispune *înlocuirea Frăției Tale*, prin ceeace s'ar vătămă în mod foarte grav autonomia. Astfel stând lucrul, după părerea mea nu rămâne decât ca *Frăția Ta.. să Te retragi și să vină altul..* și așa să salvăm scumpa noastră autonomie”.

Sărmană autonomie, câștigată cu atâta trudă de nemuritorul Șaguna și principalul său colaborator Nicolae Popea, cine a ajuns să te aperi! Curat povestea cu lupul și mielul.

Dar Dumnezeu a voit ca autonomia bisericii sale bănățene să fie salvată, fără concursul, dar și fără izbândirea planului mitropolitului Mețianu. El cheamă la sine, după o arhipăstorie de 19 ani, încununată cu testarea întregii sale averi de 250.000 coroane aur iubitei sale eparhii, *la 26 Iulie 1908*, pe episcopul Nicolae Popea. Conducerea diecezei revine de drept, în baza art. 118 din Statutul organic, vicarului arhimandrit Filaret Musta. Intențiile mitropolitului și ale lui Apponyi de a impune adminis-

trator al dieceziei bănăţene pe arhimandritul Hamsea se risipese. Nu renunţă însă de-a da loviturii celor doi colaboratori ai lui Popea şi dârzi apărători ai credinţei strămoşeşti, neînfrânţii români, Arhimandritul Filaret Musta şi protosincelul Dr. Iosif Tr. Badescu. Indeamnă deci pe protosincelul Dr. Iosif Olariu să ia lupta împotriva acestor doi demnitari eclesiastici, adânc înfipti în conştiinţa naţională a credincioşilor din epahia, care devenise centrul preocupărilor tuturor oamenilor de bine de pe ambele laturi ale Carpaţilor. În sinodul eparhial extraordinar din 21 Septembrie 1908 Iosif Olariu obţine 13 voturi faţă de cele 41 ale Arhimandritului Filaret Musta. Această alegere, la care iau parte bărbaţi ca Ion Budinţianu, Patriciu Dragalina, baron G. Duca de Cadar, Alecsiu Oniţiu, Dr. Ştefan Petroviciu, Dr. Ioan Sîrbu, George Szerb, Ilie Trăilă ş. a., s'a săvârşit într'un elan de nedescris, sub impresia următoarelor cuvinte ale marelui bănăţean Coriolan Brediceanu: „Antecesorii noştri au luptat prin secolii pentru câştigarea autonomiei bisericii noastre şi în luptele lor au îndurat grele suferinţe, — dar istoria bisericii noastre nedeslipită de naţiunea noastră românească dovedeşte că am fost vrednici de frumoasa constituţiune bisericească şi că am ştiut preţui drepturile constituţionale, folosindu-ne totdeauna conştiincios de acelea şi aşa şi în faţa actului alegerii de Episcop pentru dieceza noastră a Caransebeşului vom da dovadă că, numai conduşi de binele şi adevăratele interese ale bisericii, ne vom da voturile noastre. Aşteptăm şi suntem siguri că votul venerabilului Sinod va fi respectat în prima linie de factorii puşi în fruntea bisericii, tot pentru ridicarea vazei bisericii noastre şi a autonomiei ei. În această declaraţie se cuprin convingerile noastre în acest moment solemn“...

Urmează şase luni de chinuitoare aşteptări, în cursul cărora au urmat alegeri noi de deputaţi sinodali, deastădată sub ingerinţa organelor administrative ale Statului. În sfârşit sosesc literile mitropolitului Ardealului Nr. 106 M. din 31 Martie 1909, cu rescriptul ministerial Nr. 38443 din 2 Aprilie 1909, prin care se notifică că „Majestatea Sa cez. apost. reg. n'a aflat de bine a confirma alegerea de episcop, efeptuită în 21 Sept. 1908“.

Sinodul electoral din 29 Iunie 1909 stă sub impresia profeticeii declaraţii a venerabilului arhimandrit Filaret Musta: „Nici cea mai ideală organizaţiune nu va corespunde şi nu corespunde scopului, dacă ea nu este respectată de membrii respectivei organizaţiuni, sau chiar dacă ea este subminată de unul sau de altul din sânul orga-

nizmului respectiv. Noi suntem fericiţi a avea o organizaţie bisericească graţie ideală, osteneţilor uriaşe ale fericiţilor noştri înaintaşi. Şi pentru că așa este, datorinţa avem să o respectăm şi toate afacerile noastre bisericeşti să le întocmim şi să le îndreptăm între marginile organizmului bisericesc. Nimenea să nu caute a depăşi aceste margini, căci se face vinovat înaintea lui Dumnezeu, înaintea fericiţilor noştri înaintaşi şi înaintea următorilor noştri. Cu atât mai vinovat se face acela, care pune mâna a clătina fundamentul, pe care este întocmită clădirea noastră constituţională bisericească. Sunt necesitat să accentuez aceasta, domnilor deputaţi, cu deosebire, pentru că ușor este a strica, dar foarte greu a repara stricăciunea cauzată, şi pentru că cu deosebire în momente însemnate pentru biserica noastră trebuie să fim conştii despre aceea, cu ce datorim constituţionalismului nostru bisericesc, înaintaşilor noştri şi nouă înşine“. — El alege episcop pe protosincelul Dr. Iosif Traian Badescu cu 32 voturi faţă de cele 22 ale lui Iosif Olariu. Dar această alegere eră şi mai puţin sortită să obţină aprobarea, căci alesul eră ţanta de atac atât a mitropolitului, cât şi a guvernului dela Budapesta şi a întrepruşilor acestuia. Rezoluţia ministerială de neconfirmare şi „cu eschiderea celor aleşi de a nu mai candida“ poartă Nr. 116235 din 6 Oct. 1909, iar literile mitropolitane Nr. 426 M. din 10 Octomvrie 1909.

Seria candidaţilor băştinaşi, demni de a fi încoronaţi cu cununa muceniciei naţionale, se sfârşise. Banatul umilit, dar neînfrânt, e nevoit să-şi îndrepte privirile din nou înspre Ardeal. Doi călugări dela Sibiu li se păreau bănăţenilor vrednici pentru tronul episcopesc a lui Popasu şi Popea. Erau protosincelii Dr. Eusebiu Roşca şi Dr. E. Miron Cristea. Primul era simpatizat de bătrânii eparhiei, iar pentru al doilea se însufleţea generaţia tânără, dornică de a transforma citadela românismului bănăţean, retransată după atâtea sguduiri în defensivă în *ecclesia militans*. Insufleţirea celor din urmă a învins „circumspecţia“ şi „prudenţa“ bătrânilor, reprezentată cu îndârjire de magnatul român George Szerb, în consfătuirea așa zisului „partid naţional bisericesc“, premărgătoare alegerii noi de episcop dela 21 Noembrie 1909, în sala cursului al III-lea al Institutului teologic prezidată de venerabilul protopop octogenar Mihai Popovici al Mehadieii. Dr. E. Miron Cristea reuşise cu câteva voturi în plus de a fi candidatul oficios al „partidului naţional bisericesc“.

Alea jacta est.

Biruinţa demnităţii naţionale şi în a treia alegere de episcop dela Caransebeş eră asigurată.

Călugărul Miron, consacrat în această seară de toamnă târzie Arhiepiscop al Banatului, întrase în istoria neamului românesc.

Iluminat de însuflețirea de nedescris a celor 31 deputați sinodali și a miilor de credincioși cari veniseră de pe toate țărmurile pământului românesc, bătrânul Simeon al eparhiei, părintele Arhimandrit Filaret Musta, declară: „acesta este primul caz în biserica noastră, când votul sinodului eparhial, dat pe lângă asistența Sf. Duh, în două rânduri după o altă a fost înfrânt... Mi se pare, domnilor deputați, că suntem aruncați iarăși în era de dinainte de 1848. Și în această privință istoria nepărtinitoare este chemată a staveri rezponsabilitățile și am convingerea că le va și staveri... Cele 24 voturi, obținute de protosincolul Iosif Olariu, și cele 3 bile albe n'au putut înfrânge pe cei 31 apostoli ai conștiinței neamului românesc. Miron Cristea este declarat ales episcop ales de Dumnezeu într'adevăr păzitei eparhii a Caransebeșului.

„Istoria staverise deja rezponsabilitățile“. Dumnezeu a răsplătit pe fiecare după faptele sale.

Alegerea părintelui Dr. E. Miron Cristea de episcop al Caransebeșului, într'o epocă de îndârjite lupte naționale, înseamnă biruința bisericii, și prin ea a neamului românesc asupra dușmanilor săi seculari. Înălțat prin neasemuit de grele lupte la cea mai înaltă demnitate ce i-o putea da națiunea robită, viața noului episcop se împletește deacum înainte numai din lupte biruitoare.

Intervenția prietenului său, I. C. Brătianu, prin Vodă Carol la Arhiducele Francisc Ferdinand, îi aduce confirmarea de sub Nr. 41502 din 29 Aprilie 1910 pe lângă toate uneltirile ultramontanului conte Aponyi și a întreprușilor săi.

Instalarea sa în vechea și istorica catedrală a Caransebeșului, desfășurată la 25 Aprilie 1910 în cadre de cari n'a mai avut și nu o să mai aibă poate un episcop român, a decurs ca în povești. Banatul plângea de bucurie. Și plângea și alesul său, transformat în Cheruvim, împodobit cu odăjdii de aur dăruite de ctitorul basarabean Vasile Stroescu. Iar în umbra altarului, cei 31, în frunte cu arhieriei aleși dar neconfirmăți, Filaret și Iosif, binecuvântau măreția istorică a clipelor ce ei le-au cules cu bărbăție și neîntrecută iubire de neam și de lege...

Aniversarea a douăzecișecincina a morții eruditului și blândului ierarh Nicolae Popoa și prin ca biruinței dreptății dumnezeiești în luptele pentru întregirea scaunului episcopesc dela Caransebeș să presare florile recunoștinței bisericii, acum unificate, și a neamului acum întregit, pe mormântul

luptătorilor dela 1908 și 1909, trecuți în corturile dreptilor, căci lupta bună au luptat...

Iar noi, cei cari am mai rămas în viață și am avut fericirea să trăim și înălțarea și mărirea neamului, să împreunăm, acum, — când am ajuns din nou la o prea însemnată cotitură a vieții noastre eparhiale, — rugăciunile noastre, cerșând ca și atunci, cu osârdie Tatălui ceresc, ca să-și reverse biruința sa cea veșnică“ asupra poporului bănățean, rămas acum pentru a patra oară văduvit de Purtătorul istoricului toiaș arhipăstoresc al diecezei Caransebeșului.

Și noi, generația luptătoare de acum un sfert de veac, credem în această biruință dumnezească și în solidaritatea bănățeană...

Dr Cornel Corneanu.

Mai contează credința?

Oamenii cu moravurile urâte și sălbăticitate cari urmăresc un singur țel în viață, de a exploata pe semenii lor până la măduvă profesează de obicei părerea, că credința în Dumnezeu este o chestiune privată a fieștecăruia deci, orice silință de a o prezenta ca o necesitate generală este zădarnică. Realitatea însă este chiar contrară, fiindcă credința se arată întruatât de o activitate și o valoare de bază a sufletului omenesc, încât se manifestă puternic în toate acțiunile omenești.

Etnografia cu cercetările ei mai proaspete dovedește, că credința este un fenomen sufletesc general. Ce au spus străvechii Plutarh și Cicero, că nu este popor fără credință ratifică punct de punct etnografii moderni cari găsesc și pe cei mai sălbatici oameni cu credință în puterile supranaturale.

Dar credința nu numai, că este un fapt universal ci precum ne arată istoria genului omenesc, dânsa a fost, este și va fi cel mai puternic ferment al culturii omenești.

Este destul să amintim din trecut numai reformațiunea lui Luther. Mai bine de o sută de ani lumea este frământată groaznic pe tema credinții.

Regi cad și se ridică, armate mici înving și se distrug armate mari ca „Armada invincibile“ alui Filip al II-lea.

Țări se formează și se deformează și din cauza credinței se dau războaie năpraznice. Germania este complect devastată pe tema credinței, de război crâncen.

Reformațiunea, spun istorici, înseamnă o revoluție pe teren cultural, aducând cu sine principiul culturilor naționale.

Istoriceste luate lucrurile, credința, religia nu a fost niciodată chestie privată, ci dintr-o chestie publică care a format istoria omeniei. Va fi fost așa în trecut spun contrarii credinței și ai bisericii, dar azi nu mai este. Dar dacă ne deschidem ochii putem vedea și azi, că credința lucrează, totașa de puternic ca și în trecut. Bunăoară biserica catolică, cu clericalismul ei, care în realitate înseamnă disciplina de fer a clerului, puțin se sinchisește de ce vor să facă francmasonii și diplomati fiindcă și azi ca și în trecut dânsa la vre-un atac răspunde cu contraatac fie pe terenul științific, moral sau politic. Oricum s'ar organiza dușmanii ei văzuți sau nevăzuți, biserica a Romei răspunde cu contra organizațiune. Totașa nu poate spune nimeni, că protestantismul odihnește cu mâinile în piept. Și dânsul pe teren științific desvoltă o activitate uriașe; se organizează zilnic în fel de fel de societăți și merge cu misionarismul său până în pădurile seculare ale Africei ca și biserica Romei.

Oamenii cari vor să împingă biserica și credința în hala de vechituri ori sunt ignorați ori contează la frica bisericii și a clerului nostru. Oricum vor sta lucrurile afirmațiunile, că biserica și credința sunt lucruri demodate și chestiuni private au picioare slabe de lut care la prima isbitură se sfărâmă în țândări. Chiar istoria din trecut și istoria actuală ne dovedesc, că biserica și credința sunt și azi factori culturali sociali și politici tot de primul rang ca și în trecut.

Faptul, că avem și noi atâția oameni, cari într'un an vin odată la biserică 10 minute și în 20 de ani nu s'au spovedit și nu s'au cuminecat niciodată nu detrage absolut nimic din importanța bisericii și a credinței și tocmai că este chestiune privată, dacă X Y sau Z ea sau ba la cunoștința formidabila putere a credinței și a bisericii. La noi se încetănește încetul pe încetul o teorie credem extrem de primejdioasă mărturisită la început de oamenii sus puși și acum profesată și de bade Ion dela sate și anume biserica și preoții ei să-și vadă de rosturile lor și de aici încolo se nu se amestece în nimic. Dar legea firii spune cu totul altceva, biserica cu preoții săi sau sunt ferment de cultură și pătrund cu vederile lor în cele mai mici amănunte în viața neamului, ori mor ca niște alcătuiți, cari nu au nici un rost.

Nu poți avea nas și să nu miroși cu el, nu poți avea ochi și să nu vezi cu ei și nu poți avea gură să nu vorbești cu dânsa.

Biserica este cel mai adevărat organ de luptă, care trebuie să lățiască pe pământ împărăția lui Dumnezeu și să fie pretutindenea de față unde lucrează oamenii, fie gorul economului, fie atelierul maestrului, fie localul unde se făuresc legile țării. Să mărginești și să îngreșești activitatea bisericii și influența credinței așa cum îți vine Diale la socoteală nu se poate.

Păi, dacă cerea Luther al Nemților sau Șaguna al nostru voie să spună și să facă ce vor atunci fața lumii de azi era chiar opusă aceleia pe care o vedem cu ochii. Cultura energia, nobleța sufletească au aceleași drepturi să se manifesteze fie că răsar dintr'un piept strâns în reverendă sau în tunică ostășească sau în cămașă țărănească și viceversa nici haina, nici rangul, nici tagma nu te îndreptățesc să vorbești dacă nu ai ce spune și dacă nu ai destul nici pentru tine din aceia ce vrei să dai altora.

Biserica noastră nu poate rămânea „la rosturile ei” cum spun ceice nu au scormonit adevărul istoric mai temeinic fiindcă biserica nu este făcută pentru sine, rostul ei este chiar să fie aluatul care pătrunde întreaga frământătură a vieții neamului. Este o nenorocire să spuni și să pretinzi ca până când celelalte biserici acționează pe capete în toate direcțiile culturii omenești biserica ta să rămână la rosturile ei sau să schiopăteze în urma altora. Clerul care reprezintă biserica și credința, doi factori grei în desfășurarea sorții neamului, prin cultură și prin energie trebuie să fie în fruntea luptei pentru binele neamului în tot locul.

Dr. Ștefan Cioroianu
protopop ort. rom.

Mare plângere pe poporul rusesc*)...

Mare plângere s'a abătut asupra poporului rusesc din comunele Cornuțel, Criciova II, Cireșa II, Copacele și Zorile, după răposatul Episcop Dr Iosif Traian Badescu.

Poporul acesta venise din județul Maramureș și Galiția în anul 1911--12 la stăpânirea scaunului episcopesc din Caransebeș de către I. P. S. Sa Dr Miron, Cristea Patriarh. La venire era greco-catolic; și s'a organizat ca biserica sub P. S. Episcop Badescu, care,

*) Cele scrise aci de ieromonahul Ananie Rosocha, arată jalea credincioșilor ruși din eparhia noastră la moartea P. S. Episcop diecezan; pe cât s'a putut s'a lăsat textul original al autorului. N. R.

acum 17 zile s'a ascuns de noi și dela fața pământului s'au dus... Și a trecut tot acest popor la religia ortodoxă pravoslavnică, și anume la Eparhia Caransebeș.

S'au înființat deci sub răposatul Episcop 3 biserici și o mănăstire și anume: în Cornuțel la 1923, Cîreșul II la 1925, Zorile la 1928 și mănăstirea din Cornuțel, dela 1930. (Comuna bisericească Criciova II e mai veche).

Tot sub răposatul Episcop și adecă printrânsul s'a cumpărat și s'a pus scumpa piatră fundamentală a mănăstirii din Cornuțel. Piatra este de marmoră, pe ea s'au scris următoarele: † în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, începe-se această biserică mănăstire în zilele Majestății Sale Regelui Carol II al României și cu binecuvântarea Episcopului Iosif din Caransebeș, la pastorația credincioșilor din comuna Cornuțel fiind Ananie Rosocha ieromonah, la 25 Martie 1930.

În fiecare Joie, Prea Sfințitul ne întreba în Caransebeș de starea zidirii mănăstirii, căci însuș doria să vină la sfințirea ei... Dar nefericire cu criza de azi, căci n'am putut isprăvi lucrul început.

...Pentru aceasta Prea Sfințitul n'a putut până la această scurtă trecere să viziteze această mănăstire... Mult ne rugăm lui Dumnezeu ca să înscrie pe răposatul Episcop Iosif la cartea cetățenilor raiului și să-l așeze pe dânsul cu dreptii episcopi Grigorie, Nicolae, Vasile, Ioan Gură de Aur și să aibe bună odihnă și vecinică pomenire.

Ananie Rosocha,
ieromonah la mănăstirea Cornuțel.

Intru apărarea credinței.

— Mică apologie practică. —

de **Pr. T. R. Perianu.**

„Și aceasta este biruința, care biruște lumea: Credința noastră”.
I ep. sob. a sf. apostol Ioan c. 5 v. 4.

Credința și biserica creștină dela începutul existenței sale a fost prigonită și atacată cu furie nemărginită și neîncetată — începând cu dușmanii ei — firești dealtecum — iudeii și păgânii, până la ateștii (oamenii fără Dumnezeu) și liber cugetătorii (un nou soi de păgâni) ai zilelor noastre. Când spun așa ceva mă gândesc la nebunia rusă, unde mâni sacrilege dărâmă biserici și orin teroare încearcă a stinge în inimile oamenilor candela credinței în Dumnezeu. Acțiunea lor criminală însă va avea soarta lui Iulian apostatul, împăratul răzvrătit, care s'a lăpădat

de legea creștină și a dat război contra lui Dumnezeu; — a murit însă în chip urât, strigând pe patul morții: „Ai învins Galileene!” Iisus „Galileanul” va zdrobi și capetele bălaurilor roșii din Rusia, din cauza cărora sutere și plânge o țară întreagă, o țară mare, asupra căreia, cine știe, ce urgii și mâni cerești se vor deslăntui, — de cari mâni bunul Dumnezeu să ferească iubita noastră țară și pe noi cari suntem în nemijlocita lor vecinătate.

Căci și la noi ca și aiurea se dau fațis atacuri contra bisericii mai ales și contra slujitorilor ei — cu scopul ascuns ca slăbind biserica va cădea însăși religiunea creștină, care religiune o păstrează și propagă tocmai biserica prin slujitorii ei.

E un lucru îndeobște cunoscut acțiunea dezaastroasă ce-o dezvoltă așa numitele „secte” religioase („pocăiții” și ceilalți tovarăși ai lor), cari explicând sfânta Scriptură așa cum le place lor, vreau să producă confuzie, nerânduială, anarhie, ceace sigur duce la bolșevism.

Legea divină nu se dispută, ci se execută, se împlinește. Biserica ne-o spune, iar noi credincioșii avem datorința să o împlinim ținându-o. Aici stăpânește porunca: Crede și nu cerceta, căci nu tot omul e chemat să cerceteze — ci numai acei pregătiți spre acest scop, aceia cărora le e dat „a ști tainele împărăției ceriurilor” — ceilalți au să creadă și să se supună — nu să ia razna și să se facă cu dela sine putere învățători și tâlcuitori de lucruri pe cari nu le înțeleg. Ei vor strica numai și vor duce sufletele la perire vecinică. Mântuitorul însă a spus, că *acela care va strica una dintre aceste mai mici învățături — strica-l-va pe dânsul Domnul*“.

Credința noastră este demult bineștatorită de cătră sfinții apostoli și de cătră următorii lor: sfinții părinți bisericești, cu conlucrarea Sfântului Duh, prin multe minuni și prin minunate răspunsuri cerești, și nimenea nu are dreptul de a se atinge de ea, de o mai reforma ori schimba.

Acei cari au citit istoria bisericii noastre, știu cât de grele frământări au fost în biserică la început și cu câte erezii a avut ea de luptat până când s'au formulat adecă până s'au statornicit definitiv dogmele (învățăturile ei de credință). A fost nevoie de ajutorul puterii divine, care a arătat minuni prin mâni și prin cuvântul sfinților părinți bisericești de pe vremuri.

Până și cultul divin, modul de închinare, întocmit de cei trei luceferi ai bisericii creștine, a fost atacat de unii rău credincioși și nepri-cepuți, vrând să-l schimbe.

Amintesc aici numai cazul ereticilor Teopashiți, cari ziceau că Dumnezeu e pătimăș și hulind adăogeau la sfârșitul cântării întreit sfinte, adecă la „Sfinte Dumnezeule“ și vorbele „Cel ce te-ai răstignit pentru noi“. Și a trebuit să vie din cauza lor mânia cerească prin stărnirea unui cutremur de pământ înfricoșat încât au ieșit cu litia patriarhul Constantinopolei și împăratul Teodosie cel mic și mulțime de preoți și popor. Și atunci în prezența tuturor, fără de veste se răpi un copilaș de se ducea în sus în văzduh. Pământul se cutremura iar copilul se ridica mereu, până ce nu s'a mai văzut cu ochii. Și strigând toți cu frică și cu spaimă multe ceasuri: „Doamne miluește“, s'a pogorât iarăși copilașul șezând ca pe un norișor, și a spus cu glas mare, că cetele îngerilor în ceruri cântă întreit sfânta laudă fără adausul: „Cel ce te-ai răstignit, adecă așa: „Sfinte Dumnezeule, sfinte tare, sfinte fără de moarte, miluește-ne pre noi“. Și îndată cu glasul acesta și-a dat copilașul sufletul la Dnmnezeu și a încetat clătinarea cutremurului. (Vezi sinaxarul zilei 25 Septembrie din Mineiu, ediția București a. 1908 pag. 311).

(Urmează)

Un biet sfârșit de an!

În noianul de ani de tot felul, „ani financiar, ani politici, economici, ani teatrali, ani de record în box, ani de înot, sărituri, balcaniade, etc, cine credeți că se mai gândește astăzi la un „biet an de școală“.

Singure ziarele mai anunță câte-o nouă dispoziție ministerială, sau vre-o lege de bacalaureat, ori vreun reportajiu de sinucideri de elevi lăsați corigenți sau repetenți.

Toate acestea însă durează numai până la Săn Petru și apoi..., lânzezeală generală. Și câte chestiunii de viitor pentru fiecare în parte cât și pentru țară în general, nu aduce la ordinea zilei fiecare sfârșit de an școlar! Dar cine este acela ce stă să-și piardă vremea gândindu-se la ele și cine le crede de vreun interes.

Doar la noi școala este socotită de cei mai mulți ori un lux puțin îndreptățit ori un fel de imitație snobistă pentru cei darnici de mână, căci dacă dorul de școală ar porni dintr'o necesitate lăuntrică de luminare a sufletului și de directivă în căile superioare ale vieții, lumea n'ar fi așa indiferentă ci ar da o atenție mai deosebită unui an de activitate intelectuală. Părinții nu ar cere dela copiii lor numai o notă cât mai sunătoare ori un certificat de

căpătuială ci ar cere să vadă un pas mai sus în domeniul înțelegerii vieții, al culturii și al problemelor ce ni-se pun înainte atât de imperios.

Căci așa cum este astăzi, sfârșitul unui an școlar, nu poate fi un examen de conștiință pentru elev ci mai curând se transformă într'o luptă pe viață și pe moarte pentru obținerea unei biete note impusă de regulamentele școlare, drept mejdină între omul-dobitoc și între omul-inteligent spre a-și câștiga un cât de mic loc de legegia la prasnica calic al vieții.

Ne socotim stăpâni ai științii omenesti din veacul de acum. Dar suntem îngâmfăți, căci cât de departe suntem de idealistii și doritorii fanatici de cultură de acum câteva sute de ani!

Unde este un Sfântul Vasile cel Mare, sau Gură de Aur, unde este Grigorie Teologul sau alții cari mânați de dorul svăcnitor al luminării sufletului lor mergeau zile întregi și zeci de poște pe jos nu cu Pullmanul, ca astăzi — ca să asculte lecțiile vreunui dascăl renumit la *Atena, în Ierusalim sau în Roma*, să asculte pe un *Libaniu* de pildă...

În înțelesul său înalt școala va rămânea pururea un arcopag de formare a sufletului. Ea trebuie să ne facă a privi viața sub forma ei ideală, căci a o transforma într'un atelier utilitarist de găsirea mijloacelor mai confortabile de viață, înseamnă a o suprima pur și simplu.

A-ți face locuință, a mânca, a face focul, a te îmbrăca, nu ai nevoie de școală căci instinctul de conservare te îndeamnă să acționezi în senzul acesta.

Școala începe deabia atunci când omul nu se mulțumește numai în a-și potoli foamea, a-și îmbrăca trupul, ci își ridică acea parte aleasă a ființei sale către tot ceace este frumos, măreț, majestos.

Astăzi lumea prețuește totul după „*etalonul aur*“, și deci și școala o socotesc cei mai mulți ca pe o întreprindere negustorească cu câștig cât mai sigur, mai ușor și mai neîntârziat.

Toată această înțelegere este cauzată însă numai de miopia materialismului veacului nostru. Dar școala, — vorbesc de adevărata școală — trebuie să facă pe om mai înalt sufletește, mai bun în raporturile cu semenii săi, mai simțitor la durerile altora; școala să fie religia sufletului și a idealului în viață, întâlnindu-se în acest punct cu spusele Mântuitorului Iisus Christos: „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și celelalte se vor adăuga vouă“.

Iată deci, acestea sunt calități pe cari le dă școala dar care nu se pot măsura cu o notă ci ele se verifică într-o întregă viață.

Pentru câștigarea acestor calități nu este deajuns însă numai străduința dascălilor în lunile de școală ci mai trebuie și osârdia de fiecare clipă a părinților și mai vârtos în zilele de vacanță când libertatea de care se bucură școlarii dă frâu acelor porniri rebele ale trupului înăbușind scânteia de idealism pe care școala a încercat s'o aprindă în suflete.

Cine vede în zilele de vară școlari pe la biserică? Ba cei de pe la școlile mai superioare adăpați cu idei ateiste batjocoresc și zeflemizează așezăminte sfinte. Deaceia punem la suflet părinților și-i întrebăm: Vor înțelege ei greaua datorie ce o au față de copiii lor?

Dumitru V. Anușoiu
preot.

Ș T I R I

Imprumut intern. Pentru soluționarea diverselor sale dificultăți financiare, Statul nostru va face un împrumut intern. Condițiile acestui împrumut nu se cunosc încă, dar prin el se pun în circulație banii teaurizați. Statul vecin ungar încă a hotărît să facă un împrumut intern de 20 milioane pengő.

Revizioniștii din nou în acțiune. Ziarele mari arată în lux de detalii primirea grandioasă de care s'au bucurat miniștrii unguri în Roma. Se zice că însuș Ducele ar fi dat ordin în acest sens. Cu vizita aceasta revizionismul unguresc pare a fi ajuns din nou în grațiile Italiei, și la ordinea zilei în preocupările internaționale.

Cununie. Duminecă în 16 Iulie a. c. s'a celebrat cununia dintre candidatul de preoție Iacob Crețiu funcționar în consiliul eparhial și Dra Eugenia Blidariu din Jdioara.

Tot în aceeași zi s'a celebrat cununia dintre Dl Emil Demetrescu secretarul liceului Traian Doda din Loc și Dra Grațielă Mircea, profesoară, fiica preotului nostru Iosif Mircea din Jupa. Felicitări!

A v i z.

Direcțiunea Gimnaziului de fete din Caransebeș aduce la cunoștința celor interesați, că lucrările de începutul anului școlar 1933—34 se vor face la datele următoare:

Intre 25—31 August se vor prezenta la direcțiunea școlii cererile de înscriere pentru clasele I—IV, de eleve promovate sau declarate repetente în Iunie.

Intre 6—8 Septembrie se vor prezenta cererile de înscriere ale elevelor promovate sau declarate repetente în urma examenului de corigență.

Înscrierea fiecărei eleve se face în baza unei cereri timbrată în reg. (formularul tip se primește la direcțiunea școlii).

La aceste cereri vor fi atașate următoarele acte: a) extractul de naștere, b) actul de botez, c) certificatul de studii, d) actul de revaccinare.

Taxa de înscriere (frecvență, cotizație de membru și anuar) este de 1525 lei plătită în 3 rate câte 500 lei și anume: rata I. de 525 lei la înscriere, rata II. până la 1 Decembrie 1933 și rata III. până la 1 Martie 1934.

Comitetul din lipsă de fonduri nu acordă nici un fel de scutire.

Dacă numărul elevelor înscrise pentru clasa I. va trece peste 50 atunci între 1—2 Sept. se vor ține examenele de admitere pentru clasa I. Examenle de corigență se vor ține în 1 și 2 Septembrie la ora 8 dim., iar cele particulare între 1—5 Septembrie 1933.

Cutsurile încep la 16 Septembrie 1933 ora 8 dimineața.

Caransebeș, la 19 Iulie 1933.

Direcțiunea.

A V I Z.

Librăria Diecezană
din Caransebeș

cumpără
ceară curată

cu prețurile cele mai avantajoase,
în ori ce cantități.

Tipografia și Librăria Diecezană Caransebeș

Este bogat înzestrată și bineasortată cu tot felul de cărți școlare, literare și științifice, requisite școlare și de birou. Execută tot soiul de lucrări tipografice în cel mai scurt timp pe lângă prețuri convenabile. Are un mare depozit de hârtie.

Legătorie proprie.

FABRICA (ATELIER) DE LUMINI A EPARHIEI CARANSEBEȘULUI

În fabrica (atelier) de lumini, înființată de Consistoriul nostru eparhial, se află de vânzare lumini de ceară curată, în diferite mărimi și grosimi. Recomandăm credincioșilor noștri, ca să-și procure dela această fabrică luminele de ceară curată trebuincioase la diferitele acte religioase: cununii, prasnice, pomene, cazuri de moarte, părăstase, după cum se și cere aceasta de tradiția și
○ cultul bisericii noastre dreptmăritoare. ○

Luminele se pot procura direct sau dela și prin epitropiile parohiale la

„Librăria Diecezană“ Caransebeș
cu grosul și cu bucata.